

ЗАТВЕРДЖЕНО
Загальними зборами акціонерів
ПрАТ «СК «Український капітал»
Протокол № УК-1/12 від 21.03.2012 р.

Голова Зборів _____

Хачатурян М.М.

Секретар Зборів _____

Шинко С.Д.

**ПРИНЦИПИ (КОДЕКС)
корпоративного управління**

- I. Вступ
- II. Принципи корпоративного управління
 1. Мета діяльності товариства
 2. Права акціонерів
 3. Наглядова рада і виконавчий орган
 4. Розкриття інформації та прозорість фінансово-господарської діяльності
 5. Контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства
 6. Заінтересовані особи

I. Вступ

Принципи корпоративного управління містять ключові засади, на основі яких мають розвиватися корпоративні відносини та конкретні рекомендації щодо якісного та прозорого управління ПрАТ «СК «Український капітал» (далі – товариство) відповідно до міжнародних стандартів.

Сутністю корпоративного управління є система відносин між інвесторамивласниками товариства, його менеджерами, а також заінтересованими особами для забезпечення ефективної діяльності товариства, рівноваги впливу та балансу інтересів учасників корпоративних відносин.

Важливість корпоративного управління для товариства полягає у його внеску до підвищення його конкурентоспроможності та економічної ефективності завдяки забезпеченню:

- належної уваги до інтересів акціонерів;
- рівноваги впливу та балансу інтересів учасників корпоративних відносин;
- фінансової прозорості;
- запровадження правил ефективного менеджменту та належного контролю.

Мета прийняття Принципів корпоративного управління - викладення на підставі загальноприйнятих міжнародних стандартів корпоративного управління та з урахуванням національних особливостей і досвіду принципів та рекомендацій, необхідних для удосконалення практики корпоративного управління в товаристві.

Цей документ містить важливі принципи та рекомендації щодо якісного та прозорого управління товариством, дотримання яких має допомогти товариству у підвищенні їх інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності.

Запровадження на практиці Принципів корпоративного управління має здійснюватися товариством, зокрема, через:

повсякденне добровільне застосування принципів та рекомендацій щодо ефективного корпоративного управління;

включення до внутрішніх документів товариства положень Принципів;
розкриття на рівні річного звіту інформації щодо дотримання положень Принципів або аргументування причин відхилення від викладених у них рекомендацій.

II. Принципи корпоративного управління

1. Мета діяльності товариства

Мета діяльності товариства полягає у максимізації добробуту акціонерів за рахунок зростання ринкової вартості акцій товариства, а також отримання акціонерами дивідендів.

Товариство повинно забезпечувати інвестиційну привабливість емітованих ним акцій протягом усього періоду своєї діяльності. Для цього товариство повинно збільшувати власний капітал, налагоджувати ефективні відносини із заінтересованими особами.

Мета діяльності товариства визначена у п. 4.1 статті 4 Статуту товариства: «Товариство створюється з метою отримання прибутку шляхом здійснення страхової діяльності».

Для досягнення мети діяльності товариства органи товариства повинні здійснювати управління таким чином, щоб забезпечити як розвиток товариства в цілому, так і реалізацію права кожного акціонера на отримання доходу. Поряд з цим товариство повинно здійснювати свою діяльність відповідно до правил ділової етики та враховувати інтереси суспільства в цілому.

2. Права акціонерів

Товариство повинно забезпечувати захист прав, законних інтересів акціонерів та рівне ставлення до всіх акціонерів незалежно від кількості акцій, якими вони володіють, та інших факторів. У розділі IV Стаття 16 «Права та обов'язки акціонерів» Статуту товариства визначений перелік прав та обов'язків акціонерів.

2.1. Товариство повинно сприяти реалізації та забезпечувати захист прав та законних інтересів акціонера, зокрема:

2.1.1. Право на участь в управлінні товариством шляхом участі та голосування на загальних зборах. Для того, щоб акціонери мали можливість ефективно реалізувати це право, товариство повинно забезпечити дотримання таких прав акціонерів:

а) брати участь у вирішенні найважливіших питань діяльності товариства, у тому числі прийняття рішення про внесення змін до статуту, обрання членів наглядової ради та ревізійної комісії, додатковий випуск акцій, викупи товариством розміщених ним акцій, укладення значних правочинів, реорганізацію товариства та інші дії, які призводять до суттєвих корпоративних змін;

б) вчасно отримувати повідомлення про скликання загальних зборів, яке повинно містити інформацію про дату, час та місце проведення зборів, а також повний перелік питань порядку денного з обов'язковим зазначенням способу, за допомогою якого акціонери можуть ознайомитися з документами щодо порядку денного. Час, місце проведення та процедура реєстрації акціонерів для участі у загальних зборах товариства повинні створювати сприятливі умови для участі акціонера у зборах;

в) своєчасно та у зручній для акціонера спосіб знайомитися з матеріалами, пов'язаними з порядком денним загальних зборів, та отримувати додаткову інформацію стосовно питань порядку денного від посадових осіб та інших уповноважених осіб товариства;

г) внести пропозиції та вимагати їх включення до порядку денного загальних зборів за умови внесення такої пропозиції акціонером(ами), який (які) володіють необхідною кількістю голосів;

г) брати участь у загальних зборах особисто або через вільно обраного представника, причому голоси, подані на загальних зборах акціонерами та представниками акціонерів, мають однакову силу;

д) брати участь в обговоренні та голосуванні з питань порядку денного, причому процедура голосування на загальних зборах повинна забезпечувати прозорість та надійність підрахунку голосів;

У розділі VII «Загальні збори товариства» Статуту товариства визначений порядок реалізації права акціонерів на участь в управлінні товариством шляхом участі та голосування на загальних зборах.

2.1.2. Право на отримання частини прибутку товариства у розмірі, пропорційному належній акціонерів кількості акцій.

У розділі V «Дивіденди товариства» Статуту товариства визначений порядок реалізації права акціонерів на отримання частини прибутку товариства у розмірі, пропорційному належній акціонерів кількості акцій.

2.1.3. Право на своєчасне отримання повної та достовірної інформації про фінансово-господарський стан товариства та результати його діяльності, суттєві факти, що впливають або можуть впливати на вартість цінних паперів та (або) розмір доходу за ними, про випуск товариством цінних паперів тощо.

Право на отримання інформації про товариство є одним з головних прав акціонера. Лише на підставі повної, достовірної та своєчасної інформації про товариство акціонер може прийняти виважене рішення стосовно своєї інвестиції та реалізувати більшість своїх прав.

2.1.4. Право на вільне розпорядження акціями.

Право на вільне розпорядження належними акціонеру акціями є невід'ємним правом акціонера.

2.1.5. Право на надійну та ефективну реєстрацію та підтвердження права власності на акції:

а) процедура реєстрації права власності повинна забезпечувати швидкий, надійний та доступний спосіб реєстрації права власності та отримання належного підтвердження права власності;

б) товариство повинно вжити всіх заходів для того, щоб запобігти неправомірному втручанню у процедуру реєстрації прав власності з боку посадових осіб органів товариства та інших акціонерів;

в) при виборі депозитарію цінних паперів товариство повинно керуватися виключно критеріями незалежності, професійності та надійності депозитарію.

Облік та збереження інформації про власників іменних акцій та належні їм акції здійснюється товариством у депозитарній системі обліку.

2.1.6. Право вимагати обов'язкового викупу товариством акцій за справедливою ціною в акціонерів, які не голосували "за", або принаймні у тих акціонерів, які голосували "проти" певних прийнятих загальними зборами рішень, які обмежують їх права.

Право вимагати викупу товариством належних акціонеру акцій спрямоване в першу чергу на захист прав дрібного акціонера, який не голосував "за" або голосував "проти" певних рішень загальних зборів, які обмежують його права.

Право акціонера вимагати викупу товариством належних йому акцій може виникати у разі прийняття загальними зборами акціонерів особливо важливих рішень, зокрема, рішення про укладення товариством значних угод, про реорганізацію товариства тощо.

2.2. Товариство повинно забезпечити рівне ставлення до всіх акціонерів-власників однієї категорії акцій:

а) кожна випущена товариством проста акція надає її власнику однаковий обсяг прав;

б) на кожну випущену товариством акцію однієї категорії виплачується однаковий розмір дивідендів. Не допускається в рамках однієї категорії акцій встановлення переваг для отримання дивідендів різними групами акціонерів;

г) усім акціонерам повинні надаватись рівні права та можливості щодо доступу до інформації.

2.3. У разі здійснення додаткового випуску акцій товариство повинно забезпечити рівне переважне право всіх акціонерів придбати додатково випущені акції у кількості, пропорційній їхній існуючій частці у статутному капіталі.

Розмивання частки акціонера у статутному капіталі товариства є грубим порушенням прав акціонера, оскільки спричиняє зменшення частки акціонера у статутному капіталі товариства, в результаті чого зменшується вартість належних йому акцій та його вплив на прийняття рішень вищим органом товариства. Товариство повинно дотримуватися передбаченої чинним законодавством процедури реалізації акціонерами переважного права на придбання додатково випущених акцій шляхом:

надання акціонерам першочергового права на придбання додатково випущених акцій порівняно з іншими потенційними інвесторами;

надання акціонерам можливості придбати додатково випущені акції у кількості, пропорційній їхній існуючій частці у статутному капіталі;

установлення достатнього строку підписки, протягом якого акціонери можуть реалізувати належне їм право;

забезпечення акціонерам можливості оплатити акції грошовими коштами.

2.4. Товариство повинно запобігати неправомірному використанню інсайдерської інформації посадовими особами товариства та іншими інсайдерами.

Інсайдерська інформація - це інформація про емітента цінних паперів, його цінні папери та угоди з ними, яка одночасно є істотною і не є оприлюдненою та розкриття якої виліне або може вплинути на ринкову вартість цих цінних паперів чи розмір доходу за ними. Використання інсайдерської інформації посадовими особами товариства та іншими інсайдерами суперечить принципу рівного ставлення до акціонерів, оскільки така практика дає можливість одним особам здійснювати торгові операції з цінними паперами товариства на підставі інформації, яка не є оприлюдненою для інших осіб.

3. Наглядова рада і виконавчий орган

Ефективне управління потребує наявності у корпоративній структурі товариства дієвої, незалежної наглядової ради та кваліфікованого виконавчого органу (менеджменту), раціонального і чіткого розподілу повноважень між ними, а також належної системи підвітності та контролю. Система корпоративного управління повинна створювати необхідні умови для своєчасного обміну інформацією та ефективної взаємодії між наглядовою радою та виконавчим органом. Органи товариства та їх посадові особи повинні діяти добросовісно та розумно в інтересах товариства.

Компетенція органів товариства та перелік повноважень, що належать до виключної компетенції кожного органу визначені у розділі VIII «Наглядова рада товариства», розділі IX «Правління товариства» та розділі X «Перевірка фінансово-господарської діяльності товариства» статуту товариства відповідно до завдань органів товариства та з урахуванням вимог чинного законодавства.

Для забезпечення належного рівня корпоративного управління, поряд із забезпеченням чіткого та раціонального розподілу повноважень між органами товариства, важливо досягти розуміння органами товариства того, що здійснюючи свою діяльність, вони спільно працюють на досягнення мети товариства, а оцінка діяльності кожного органу залежить від результатів діяльності товариства в цілому. Для моніторингу належного виконання всіма органами своїх функцій в товаристві існує чітка система підвітності та контролю.

У забезпеченні ефективної взаємодії між органами товариства вирішальну роль відіграє своєчасний обмін інформацією, яка необхідна для виконання органами товариства своїх функцій та прийняття ними відповідних рішень.

Результати діяльності товариства залежать від чесного, добросовісного та сумлінного виконання посадовими особами органів товариства своїх обов'язків.

3.1. Наглядова рада.

3.1.1. Наглядова рада здійснює загальне керівництво діяльністю товариства, контроль за діяльністю виконавчого органу та захист прав усіх акціонерів. Звітність наглядової ради перед загальними зборами товариства передбачена статутом товариства.

У процесі загального керівництва наглядова рада визначає основну мету діяльності товариства, а також ухвалює стратегію для її досягнення.

Крім визначення мети діяльності товариства наглядова рада повинна визначати, як правило, у тісній співпраці з виконавчим органом товариства, шляхи її досягнення, тобто стратегію діяльності товариства. Наглядова рада повинна забезпечувати послідовність діяльності товариства згідно із визначеною стратегією та здійснювати постійну перевірку її ефективності. Наглядова рада повинна визначати політику товариства, тобто методи управління товариством і те, яким чином діяльність товариства відображається на учасниках корпоративних відносин.

У процесі контролю за фінансово-господарською діяльністю товариства наглядова рада повинна здійснювати моніторинг за ходом реалізації виконавчим органом визначеної стратегії та планів товариства. З метою виконання цієї функції наглядова рада повинна здійснювати контроль за належним виконанням виконавчим органом своїх обов'язків та регулярно оцінювати результати його діяльності. Крім того, наглядова рада повинна забезпечувати цілісність та ефективність існуючих в товаристві систем обліку та контролю, перевіряти достовірність квартальної та річної фінансової звітності, яка оприлюднюється товариством.

Як орган, який представляє інтереси акціонерів, наглядова рада повинна забезпечувати реалізацію та захист прав акціонерів.

3.1.2. Статтею 39 Статуту товариства визначена компетенція наглядової ради, у тому числі перелік повноважень, які відносяться до виключної компетенції наглядової ради.

До основних функцій наглядової ради належать:

- а) забезпечення реалізації та захисту прав акціонерів;
- б) ухвалення стратегії товариства, основних планів дій, політики управління ризиками, затвердження річного бюджету, бізнес-планів товариства та здійснення контролю за їх реалізацією;
- в) затвердження умов договорів, що укладаються з головою та членами виконавчого органу, встановлення розміру їх винагороди та визначення форм контролю за діяльністю виконавчого органу;
- г) здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю товариства, у тому числі забезпечення підготовки повної та достовірної публічної інформації про товариство;
- г) здійснення контролю за запобіганням, виявленням та врегулюванням конфлікту інтересів посадових осіб органів товариства, у тому числі за використанням майна товариства в особистих інтересах та укладення угод з пов'язаними особами.

3.1.3. Члени наглядової ради обираються та відкликаються загальними зборами товариства, причому:

- а) порядок формування наглядової ради повинен передбачати можливість для всіх акціонерів, у тому числі дрібних, пропонувати кандидатури до складу ради;
- б) кандидатури на посади членів наглядової ради доцільно висувати завчасно, до проведення загальних зборів, на яких передбачається обрання членів наглядової ради; акціонерам заздалегідь повинна надаватися повна інформація стосовно кожного з кандидатів для того, щоб вони мали можливість прийняти виважене рішення;
- в) доцільно обирати до складу наглядової ради фізичних осіб.

Враховуючи те, що наглядова рада є органом, який здійснює загальне керівництво діяльністю товариства та є підзвітним акціонерам, обрання членів наглядової ради відносяться до виключної компетенції загальних зборів акціонерів.

При обранні членів наглядової ради акціонери повинні бути вільні у своєму виборі і, приймаючи рішення, керуватись виключно професійними та особистими якостями кандидата.

3.1.4. Члени наглядової ради повинні володіти знаннями, кваліфікацією та досвідом, необхідними для виконання своїх посадових обов'язків.

3.1.5. З метою забезпечення незалежності наглядової ради до її складу доцільно включати незалежних членів, кількість яких повинна складати принаймні 25 відсотків кількісного складу ради. Незалежним вважається член наглядової ради, який не має будь-яких суттєвих ділових, родинних або інших зв'язків з товариством, членами його виконавчого органу або крупним акціонером товариства.

3.1.6. Члени наглядової ради повинні мати доступ до повної, достовірної та своєчасної інформації для прийняття виважених рішень.

Забезпечення наглядової ради товариства необхідною інформацією є однією з вирішальних передумов належного виконання нею своїх функцій. Право наглядової ради на доступ до інформації, а також обов'язок органів товариства щодо надання інформації наглядовій раді обумовлені у статуті товариства.

Забезпечення необхідної інформаційної бази для здійснення наглядовою радою своїх функцій є спільним завданням виконавчого органу (щодо обов'язку надання інформації) та наглядової ради (щодо обов'язку збору інформації). У разі ненадання виконавчим органом необхідної інформації чи надання неповної інформації, члени наглядової ради зобов'язані вимагати від виконавчого органу надання такої інформації у повному обсязі. Члени наглядової ради повинні мати можливість ставити запитання, з'ясувати та уточнювати незрозумілі питання і отримувати відповіді на них від виконавчого органу.

3.1.7. Чергові засідання наглядової ради повинні проводитись стільки разів, скільки необхідно для належного виконання нею своїх функцій.

3.1.8. Члени наглядової ради повинні виконувати свої обов'язки особисто і не можуть передавати свої повноваження іншим особам.

3.1.9. Залежно від кількісного складу та функцій наглядової ради, у складі ради можливо формувати комітети наглядової ради.

3.1.10. Наглядова рада повинна мати право в разі необхідності приймати рішення про укладення угод стосовно надання наглядовій раді професійних консультативних послуг (юридичних, аудиторських тощо).

Оскільки члени наглядової ради персонально відповідають за рішення, прийняті від імені товариства, наглядова рада має право використовувати для мети вивчення та аналізу певних аспектів діяльності товариства послуги фахівців товариства (юристів, економістів, фінансистів тощо).

3.1.11. За підсумками року наглядова рада повинна звітувати перед загальними зборами про свою діяльність та загальний стан товариства. Звіт наглядової ради, що надіється на розгляд щорічних загальних зборів акціонерів, повинен містити повну інформацію про стан товариства, включаючи відомості про:

- господарську діяльність товариства;
- основні фінансові показники діяльності товариства за звітний період;
- зміни в організаційній структурі товариства;
- участь товариства в інших підприємствах;
- плановані напрями діяльності на наступний рік.

3.1.12. Наглядова рада повинна забезпечувати проведення щорічної оцінки своєї діяльності в цілому та кожного члена окремо.

3.1.13. Члени наглядової ради повинні мати стимули для забезпечення успішної діяльності товариства.

3.1.14. З метою ефективного організаційного та інформаційного забезпечення діяльності органів товариства, належного інформування акціонерів та заінтересованих осіб товариству, у разі доцільності, наглядова рада може обрати корпоративного секретаря, з наступними основними завданнями:

забезпечення підготовки та проведення загальних зборів акціонерів, засідань наглядової ради та виконавчого органу;

забезпечення надання своєчасної та достовірної інформації про товариство органам товариства та акціонерам;

зберігання документів товариства, включаючи архів товариства;

забезпечення зв'язку з акціонерами, у тому числі роз'яснення акціонерам їх прав, розгляд звернень акціонерів щодо порушення їх прав;

надання органам товариства висновків та розробка пропозицій щодо приведення внутрішніх документів товариства у відповідність до Принципів корпоративного управління.

У разі відсутності в товаристві корпоративного секретаря з будь-яких причин, функції корпоративного секретаря виконує виконавчий орган товариства.

3.2. Виконавчий орган.

3.2.1. Виконавчий орган здійснює керівництво поточною діяльністю товариства. Виконавчий орган підвітний наглядовій раді та загальним зборам акціонерів.

Завдання виконавчого органу полягає у здійсненні керівництва поточною діяльністю товариства, що передбачає його відповідальність за реалізацію мети, стратегії та політики товариства.

3.2.2. Виконавчий орган розробляє та передає на затвердження наглядовій раді проекти річного бюджету та стратегії товариства, самостійно розробляє і затверджує поточні плани та оперативні завдання товариства і забезпечує їх реалізацію.

Виконавчий орган товариства повинен брати участь у розробці річного бюджету та стратегії товариства, оскільки саме він володіє усією необхідною інформацією про товариство, його ресурси та потужності і саме він буде у підсумку відповідати за їх реалізацію. У процесі розробки річного бюджету та стратегії виконавчий орган повинен тісно співпрацювати із наглядовою радою, яка відповідає за остаточне ухвалення цих документів.

Під час здійснення управлінням поточною діяльністю виконавчий орган повинен самостійно, в межах, визначених чинним законодавством та внутрішніми документами товариства повноважень, приймати рішення, укладати угоди та здійснювати інші дії від імені товариства, спрямовані на досягнення мети діяльності товариства. Здійснюючи контроль за діяльністю виконавчого органу, наглядова рада не повинна втручатися у поточну діяльність товариства.

3.2.3. Виконавчий орган повинен забезпечувати відповідність діяльності товариства вимогам законодавства, рішенням загальних зборів та наглядової ради.

Наряду із забезпеченням відповідності діяльності товариства вимогам чинного законодавства, рішенням загальних зборів та наглядової ради виконавчий орган повинен здійснювати поточне управління діяльністю товариства відповідно до загальновизначених стандартів управління, до яких належать такі:

усі заходи виконавчого органу повинні регулюватися принципами економічної доцільності та спрямовуватись на збільшення вартості товариства;

здійснюючи власні заходи, виконавчий орган повинен усвідомлювати соціальну відповідальність за діяльність товариства.

3.2.4. Товариству доцільно створювати колегіальний виконавчий орган.

Голова та члени виконавчого органу обираються та відкликаються наглядовою радою.

3.2.5. Члени виконавчого органу повинні володіти знаннями, кваліфікацією та досвідом, необхідними для належного виконання ними своїх функцій.

До складу виконавчого органу повинні обиратись особи, які володіють високими професійними якостями та кваліфікацією, необхідними для здійснення поточної діяльності товариства. Конкретні вимоги до кандидатів на посади голови та членів виконавчого органу визначаються наглядовою радою.

3.2.6. Розмір та форма винагороди членів виконавчого органу визначаються наглядовою радою. Розмір винагороди членів виконавчого органу повинен бути співвідносним з результатами діяльності товариства.

3.2.7. На вимогу наглядової ради виконавчий орган повинен подавати раді у письмовій формі звіт про фінансово-господарський стан товариства та хід виконання планів та завдань.

Крім цього, виконавчий орган зобов'язаний своєчасно надавати членам наглядової ради на їх вимогу повну та достовірну інформацію, необхідну для належного виконання радою своїх функцій. За підсумками року виконавчий орган повинен звітувати перед загальними зборами про свою діяльність та загальний стан товариства.

Виконавчий орган повинен негайно та у повному обсязі інформувати наглядову раду про надзвичайні події. Інформація, що надається наглядовій раді виконавчим органом, повинна бути повною та достовірною.

Звіт виконавчого органу загальним збором акціонерів має включати інформацію, яка надасть можливість акціонерам детально обговорити та критично оцінити стратегію, ризики, напрями діяльності та фінансові результати діяльності товариства.

3.2.8. Оцінка діяльності виконавчого органу в цілому та окремих його членів повинна здійснюватися наглядовою радою на регулярній основі.

3.3. Лояльність та відповідальність.

3.3.1. Посадові особи органів товариства повинні добросовісно та розумно діяти в найкращих інтересах товариства.

Обов'язок добросовісно та розумно діяти в найкращих інтересах товариства передбачає, що посадові особи органів товариства повинні під час виконання своїх функцій, визначених чинним законодавством та внутрішніми документами товариства, виявляти турботливість та обачність, які, як правило, очікуються від людини, яка приймає виважені рішення, в аналогічній ситуації.

Обов'язок діяти в найкращих інтересах товариства передбачає, що посадові особи органів товариства повинні використовувати свої повноваження та можливості, пов'язані зі займаними ними посадами, виключно в інтересах товариства.

Посадові особи органів товариства не повинні здійснювати дії, які суперечать чи не відповідають інтересам товариства. Зокрема, посадові особи не мають права отримувати будь-яку винагороду (прямо чи опосередковано) за здійснення ними впливу на ухвалення рішень органами товариства, використовувати у власних інтересах чи інтересах третіх осіб майно товариства, розкривати інформацію з обмеженим доступом тощо.

Здійснюючи свої функції, посадові особи органів товариства зобов'язані діяти тільки в межах наданих їм повноважень та, представляючи товариство перед третіми особами, поводитися так, щоб не зашкодити власній діловій репутації, діловій репутації інших посадових осіб та товариства в цілому.

3.3.2. Посадові особи органів товариства повинні розкривати інформацію про наявність у них конфлікту інтересів стосовно будь-якого рішення (правочину) товариства.

3.3.3. Посадові особи органів товариства не повинні використовувати у власних інтересах ділові можливості товариства.

3.3.4. Протягом перебування на посаді посадові особи органів товариства не повинні засновувати або брати участь у підприємствах (бути власниками або співвласниками), які конкурують з товариством, та будь-яким іншим чином конкурувати з товариством. Члени виконавчого органу не повинні посидувати роботу в товаристві з будь-якою іншою підприємницькою діяльністю, крім випадків схвалення такої діяльності наглядовою радою.

3.3.5. Посадові особи повинні відшкодувати збитки, завдані товариству внаслідок невиконання або неналежного виконання ними свого обов'язку діяти добросовісно та розумно в найкращих інтересах товариства.

4. Розкриття інформації та прозорість

Товариство повинно своєчасно та доступними засобами розкривати повну і достовірну інформацію з усіх суттєвих питань, що стосуються товариства, з метою

надання можливості користувачам інформації (акціонерам, кредиторам, потенційним інвесторам тощо) приймати виважені рішення.

Прозорість та належне розкриття інформації є невід'ємною умовою ефективного корпоративного управління. Діяльність товариства у прозорому режимі, за зрозумілими для всіх "правилами гри" дозволяє підвищити його ефективність, сприяє захисту та реалізації прав інвесторів, залученню внутрішніх і зовнішніх інвестицій.

Наявність своєчасної, достовірної та вичерпної інформації про товариство є важливою умовою для здійснення акціонерами та потенційними інвесторами об'єктивної оцінки фінансово-економічного стану товариства та для прийняття ними виважених рішень щодо придбання або відчуження цінних паперів, а також голосування на загальних зборах акціонерів. Розкриття інформації про товариство є необхідною передумовою довіри до товариства з боку інвесторів та сприяє залученню капіталу. Розкриття інформації має велике значення для підвищення ефективності діяльності самого товариства, оскільки повна та достовірна інформація надає можливість керівництву об'єктивно оцінити досягнення товариства та розробити стратегію його подальшого розвитку.

4.1. Інформація, що розкривається товариством, повинна бути суттєвою та повною.

4.1.1. До суттєвої інформації, яку товариство повинно регулярно розкривати, належать, зокрема, відомості про:

- а) мету діяльності та стратегію товариства;
- б) результати фінансової та операційної діяльності;
- в) структуру власності та контролю над товариством;
- г) посадових осіб органів управління, розмір їх винагороди, володіння акціями товариства;
- г) істотні фактори ризику, що впливають на діяльність товариства;
- д) дотримання товариством Принципів корпоративного управління.

Застосування товариством принципів ефективного корпоративного управління є важливим показником стану корпоративного управління в товаристві та проявом поваги товариства до прав та законних інтересів акціонерів та інвесторів. У зв'язку з цим товариство повинно розкривати у складі річного звіту інформацію про дотримання протягом звітного періоду цих Принципів. У разі їх недотримання товариство повинно надати обгрунтоване пояснення цього.

4.1.2. Крім регулярної інформації товариство повинно негайно розкривати особливу інформацію, передбачену чинним законодавством.

4.2. Інформація, що розкривається товариством, повинна бути достовірною, тобто такою, що сприяє чіткому та повному уявленню про дійсний фінансовий стан товариства та результати його діяльності.

Достовірність інформації, яка розкривається товариством, має бути забезпечена завдяки:

- запровадженню міжнародних стандартів бухгалтерського обліку;
- проведенню незалежного зовнішнього аудиту;
- здійсненню ефективного внутрішнього контролю за достовірністю інформації.

Достовірність інформації також забезпечується завдяки здійсненню незалежного зовнішнього аудиту. Зовнішній аудит повинен проводитись товариством щороку за результатами фінансово-господарської діяльності за рік з метою забезпечення об'єктивної оцінки та підтвердження достовірності і повноти фінансової звітності товариства.

Крім того, у товаристві повинна існувати ефективна система внутрішнього контролю за достовірністю інформації, що розкривається товариством, в межах якої: виконавчий орган повинен нести відповідальність за достовірність бухгалтерського обліку, фінансової та нефінансової інформації; ревізійна комісія (ревізор) повинна забезпечити здійснення належного контролю за фінансово-господарською діяльністю товариства; наглядова рада повинна забезпечити належний контроль за достовірністю інформації, що розкривається товариством, та функціонування незалежного та якісного зовнішнього аудиту.

Річні та квартальні звіти, а також фінансова звітність товариства до їх оприлюднення та (або) подання на розгляд загальних зборів акціонерів повинні бути надані наглядовій раді для їх розгляду та підготовки висновків і пропозицій.

4.3. Товариство повинно забезпечувати своєчасність розкриття інформації.

Річний звіт повинен розкритися товариством не пізніше 30 квітня року, наступного за звітним фінансовим роком.

Товариство повинно вчасно розкривати інформацію про випуск цінних паперів та про проведення загальних зборів акціонерів.

4.4. Товариство повинно забезпечувати рівний доступ до інформації, що розкривається, включаючи її обсяг, зміст, форму та час надання.

4.5. Товариство повинно використовувати зручні для користувачів засоби поширення інформації, які забезпечують рівний, своєчасний та непов'язаний зі значними витратами доступ до інформації.

4.6. Товариство повинно мати чітко визначену інформаційну політику, спрямовану на розкриття інформації шляхом її донесення до відома всіх заінтересованих в отриманні інформації осіб в обсязі, необхідному для прийняття зважених рішень. Інформаційну політику товариства доцільно визначити з врахуванням потреб товариства у захисті конфіденційної інформації та комерційної таємниці.

Інформаційна політика товариства має базуватися на чинному законодавстві та бути спрямованою на повне, точне та своєчасне розкриття інформації у формах, передбачених чинним законодавством України.

5. Контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства

З метою захисту прав та законних інтересів акціонерів товариство повинно забезпечити комплексний, незалежний, об'єктивний та професійний контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства.

Товариство може розраховувати на довіру інвесторів та надходження зовнішнього фінансування тільки за умови запровадження належної системи контролю за його діяльністю. Наявність такої системи дозволяє інвесторам бути впевненими у тому, що їх інвестиції розумно використовуються, спрямовуються на розвиток товариства та надійно захищені від можливих зловживань.

Діюча у товаристві система контролю за його фінансово-господарською діяльністю має сприяти:

збереженню та раціональному використанню фінансових і матеріальних ресурсів товариства;

забезпеченню точності та повноти бухгалтерських записів;

підтриманню прозорості та достовірності фінансових звітів;

запобіганню та викриттю фальсифікацій та помилок;

забезпеченню стабільного та ефективного функціонування товариства.

5.1. Контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства повинен здійснюватися як через залучення незалежного зовнішнього аудитора (аудиторської фірми), так і через механізми внутрішнього контролю.

До органів, які здійснюють внутрішній контроль, належать:

наглядова рада;

ревізійна комісія (ревізор);

внутрішній аудитор.

З метою забезпечення впевненості акціонерів, потенційних інвесторів, кредиторів та інших заінтересованих осіб у надійному функціонуванні системи внутрішнього контролю, підсилення вірогідності фінансової інформації товариство має забезпечити проведення незалежного зовнішнього аудиту шляхом залучення аудиторів (аудиторських фірм), які мають право на проведення аудиторської діяльності відповідно до чинного законодавства.

5.1.1. Система внутрішнього контролю товариства має забезпечити здійснення стратегічного, оперативного та поточного контролю за його фінансово-господарською діяльністю:

а) наглядова рада повинна забезпечити функціонування належної системи контролю, а також здійснення стратегічного контролю за фінансово-господарською діяльністю товариства;

З метою ефективного виконання зазначених функцій до компетенції ради належать, зокрема, повноваження щодо:

перевірки достовірності річної та квартальної фінансової звітності до її оприлюднення та (або) подання на розгляд загальних зборів акціонерів;

виявлення недоліків системи контролю, розробки пропозицій та рекомендацій щодо її вдосконалення;

призначення та звільнення внутрішнього аудитора;

затвердження зовнішнього аудитора, здійснення контролю за ефективністю, об'єктивністю та незалежністю зовнішнього аудитора, фінансовими відносинами між товариством та аудитором;

контролю за усуненням недоліків, які були виявлені під час проведення перевірок ревізійною комісією (ревізором), внутрішнім аудитором та зовнішнім аудитором.

б) ревізійна комісія (ревізор) повинна здійснювати оперативний контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства шляхом проведення планових та позапланових перевірок.

Планові перевірки мають проводитися ревізійною комісією (ревізором) за підсумками фінансово-господарської діяльності товариства за рік з метою подання загальним зборам акціонерів висновків за річними звітами та балансами.

Позапланові перевірки повинні проводитися ревізійною комісією (ревізором) за власною ініціативою, за рішенням загальних зборів акціонерів, за рішенням наглядової ради та на вимогу акціонерів, які володіють у сукупності понад 10 відсотками голосів.

в) внутрішній аудитор повинен здійснювати поточний контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства;

Внутрішній аудитор повинен відповіdatи за своєчасне виявлення та запобігання відхиленням, які перешкоджають законному та ефективному використанню майна та коштів товариства. Зокрема, до компетенції внутрішнього аудитора належать повноваження щодо:

контролю за організацією та функціонуванням системи бухгалтерського обліку;

контролю за відповідністю даних бухгалтерського обліку фактичній наявності активів, їх належним збереженням;

експертизи фінансової та операційної діяльності;

підготовки оглядів діяльності товариства та розробки рекомендацій щодо підвищення її ефективності.

5.1.2. Товариство повинно проводити щорічну аудиторську перевірку за участю зовнішнього аудитора, який призначається наглядовою радою. Аудиторська перевірка повинна проводитися у відповідності до міжнародних стандартів аудиту.

5.2. Особи, які здійснюють контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства, мають бути незалежними від впливу членів виконавчого органу товариства, власників крупних пакетів акцій, інших осіб, які можуть бути заінтересованими у результатах проведення контролю.

Незалежність зовнішнього аудитора є важливою передумовою об'єктивного та ефективного контролю за фінансово-господарською діяльністю товариства. Важливу роль у забезпеченні незалежності зовнішнього аудитора повинна відігравати наглядова рада товариства. Зокрема, рада повинна затверджувати кандидатуру зовнішнього аудитора та визначати умови договору, що укладеється з ним, у тому числі розмір оплати його послуг, забезпечувати та контролювати відповідність зовнішнього аудитора вимогам незалежності відповідно до чинного законодавства. Крім того, аудитор (аудиторська фірма), який

здійсно перевірку фінансової звітності товариства, не повинен одночасно (протягом того ж року) надавати товариству інші послуги.

Незалежність внутрішнього аудитора повинна забезпечуватися завдяки підпорядковуванню його безпосередньо наглядовій раді товариства. Внутрішній аудитор не повинен виконувати обов'язки, які пов'язані з безпосередньою матеріальною відповідальністю за грошові кошти та матеріальні цінності.

5.3. Товариство повинно забезпечити проведення об'єктивного та професійного контролю за його фінансово-господарською діяльністю.

Товариство повинно забезпечити проведення фінансово-господарського контролю за його діяльністю чесними і відвертими у підході до виконання своїх обов'язків особами, позбавленими упередженості та суб'єктивного ставлення. Крім того, гарантією якісного контролю за фінансово-господарською діяльністю товариства є професійна компетентність осіб, які його здійснюють.

5.4. Особи, які здійснюють контроль за фінансово-господарською діяльністю товариства, повинні звітувати про результати перевірок наглядовій раді та (або) загальним збором товариства.

Ревізійна комісія (ревізор) зобов'язана доповідати про результати проведених нею перевірок загальним збором акціонерів.

Доцільна участь зовнішнього аудитора у роботі річних загальних зборів акціонерів з метою надання акціонерам відповідей на питання щодо аудиторського висновку.

6. Заінтересовані особи

Товариство повинно поважати права та враховувати законні інтереси заінтересованих осіб та активно співпрацювати з ними для створення добробуту, робочих місць та забезпечення фінансової стабільності товариства.

Довгостроковий економічний успіх товариства є результатом колективних зусиль інвесторів, посадових осіб органів товариства та інших заінтересованих осіб. Співпраця товариства із заінтересованими особами та врахування їх інтересів у процесі корпоративного управління сприяє забезпеченню фінансової стабільності та конкурентоспроможності товариства, досягненню його мети, а також позитивно впливає на ділову репутацію товариства.

Під заінтересованими особами розуміються особи, які мають легітимний інтерес у діяльності товариства, тобто певною мірою залежать від товариства або можуть впливати на його діяльність. До заінтересованих осіб належать, у першу чергу, працівники (як ті, які є акціонерами товариства, так і ті, які не є його акціонерами), кредитори, споживачі продукції товариства, територіальна громада, на території якої розташоване товариство, а також відповідні державні органи та органи місцевого самоврядування.

6.1. Товариство повинно забезпечити дотримання передбачених чинним законодавством прав та інтересів заінтересованих осіб.

Здійснюючи свою діяльність, товариство не повинно порушувати права заінтересованих осіб, які зазначені чинним законодавством (цивільним, господарським, трудовим, про охорону навколишнього середовища тощо).

Крім того, товариство повинно враховувати інтереси заінтересованих осіб при прийнятті рішень або здійсненні дій, що можуть тим чи іншим чином вплинути на заінтересованих осіб. До таких випадків належать, зокрема, реалізація товариством соціальних програм; створення робочих місць; формування та зміна розміру статутного капіталу товариства; придбання товариством власних акцій; реорганізація та ліквідація товариства.

Органом, який забезпечує співпрацю товариства із заінтересованими особами, має бути наглядова рада. Інші органи товариства у процесі своєї діяльності також мають враховувати та забезпечувати дотримання інтересів зазначених осіб.

6.2. Товариство повинно забезпечити заінтересованим особам доступ до інформації про товариство, необхідної для ефективної співпраці.

Інформаційна політика товариства повинна враховувати право заінтересованих осіб на отримання повної і достовірної інформації про товариство.

Заінтересованим особам повинна бути надана можливість своєчасного отримання інформації про фінансовий стан товариства та результати його діяльності, про порядок управління товариством та суттєві факти, що стосуються фінансово-господарської діяльності товариства тощо.

6.3. Товариство повинно сприяти активній участі працівників у процесі корпоративного управління та підвищенню їх заінтересованості в ефективній діяльності товариства.

Одним із довгострокових завдань товариства є створення робочих місць та захист інтересів своїх працівників. Для досягнення цього завдання товариство повинно забезпечити належні умови та охорону праці працівників, а також забезпечити рівень оплати праці, який відповідає виконаній роботі та стимулює працівників.

З метою підвищення заінтересованості працівників в ефективній діяльності товариства практика корпоративного управління може передбачати, зокрема, прийняття органами товариства рішень з певних питань за погодженням з представниками трудового колективу, інформування працівників про прийняті товариством рішення, що можуть зачіпати їх інтереси.

Практика корпоративного управління також може передбачати розповсюдження між працівниками акцій товариства, розподіл між ними частини прибутку та інші заходи заохочення, що сприятимуть підвищенню заінтересованості працівників в ефективній діяльності товариства.

Прошито, пронумеровано
та скріплено печаткою

13 (тринадцять) аркушів

Голова Зборів

М.М. Хачарян

Секретар Зборів

С.Д. Шинко

